

Aan de cultuurwoordvoerders en mbo-onderwijswoordvoerders
In de Tweede Kamer der Staten Generaal

Amsterdam, 8 september 2020

Geachte cultuurwoordvoerders en mbo-onderwijswoordvoerders,

Met grote zorg en verbazing heeft Kunsten '92 kennisgenomen van de [Kamerbrief Cultuuronderwijs in het mbo](#). De minister van OCW trekt daarin een conclusie die niet alleen diametraal tegen het advies van haar eigen [onderzoek door Berenschot](#) ingaat, maar ook tegen het beleid van deze minister zelf.

De minister schrijft namelijk in haar [Uitgangspunten cultuurbeleid 2021-2024](#): "Met het programma Cultuureducatie met kwaliteit, de Cultuurkaart, de VMBO-regeling en de MBO Card bereiken we alle leeftijden. De komende periode hebben vooral kansengelijkheid en integraal cultuuronderwijs mijn aandacht".

Net als de minister ziet Kunsten '92 de MBO Card als belangrijk instrument om aan kansengelijkheid te verbinden. Het vervangen van de subsidie van de MBO Card door deze gelden toe te voegen aan de CmK (Cultuureducatie met Kwaliteit) regeling is niet het juiste antwoord dat ons dichter bij dit doel gaat brengen. Kunsten '92 vraagt de Kamer om de minister te vragen te onderzoeken of we de MBO Card kunnen behouden op een wijze die leidt tot een structurele en duurzame samenwerking tussen het beroepsonderwijs en de culturele sector, en die recht doet aan het streven om voor iedere jongere een zo gelijk mogelijke uitgangspositie te bewerkstelligen. Daarvoor eerst de feiten op een rij:

1. CJP Cultuurkaart en MBO Card

Een succesvol beleidsinstrument om jongeren van 12-18 jaar met cultuur in aanraking te laten komen is de Cultuurkaart. Dit is een kaart die door culturele sector samen met CJP zelf wordt gefinancierd, en waarbij de scholen op vrijwillige basis mee investeren om deelname aan culturele activiteiten door jongeren te vergroten.

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap zet € 5,- per leerling per jaar op de Cultuurkaart en de school kan hier (vrije keuze) € 10 per leerling per jaar op aanvullen. Bijna 80% van de vo-scholen investeert deze extra € 10. Dat betekent dat elke euro die het Rijk hierin investeert wordt verdriedubbeld. Volgens CJP hebben meer dan 700.000 vo-leerlingen € 15 budget op hun Cultuurkaart, dat is 92,9% van het totale aantal aangemelde vo-leerlingen. Met dit budget werden in schooljaar 2018-2019 ruim 1,1 miljoen activiteiten ondernomen.

Zoals Berenschot ook in haar advies aangeeft, ligt in het succes van de Cultuurkaart een belangrijke kans om in alle vrijheid voor het beroepsonderwijs de integratie van cultuur en onderwijs te vergroten. En dat op basis van kansengelijkheid, volledige transparantie en regionale spreiding. Want wie kan nu goed uitleggen waarom een 17-jarige VWO-scholier wel 5 euro van de minister krijgt, en een 17-jarige MBO student niet.

Maar de minister vergeet ook dat de MBO Card meer is dan alleen een instrument om cultuur en onderwijs te verbinden. Het is ook een belangrijk informatiekanaal over cultuur naar studenten en docenten. Zonder dit informatiekanaal zetten we de mbo-student ook nog eens op een informatieachterstand. In het rapport van Berenschot staat dat de meerderheid van de onderzochte studenten door de MBO Card vaker culturele activiteiten bezoekt. Precies wat de culturele sector in deze moeilijke tijden nodig heeft.

2. Cultuur in het onderwijs

Kunsten '92 ziet grote verschillen voor jongeren tussen 12 en 18 jaar als het gaat om onderwijstijd in het cultuuronderwijs (zie tabel 2 onder aan de brief).

We pleiten er daarom al jaren voor om eens goed te kijken hoe we deze ongelijkheid kunnen opheffen. Cultuuronderwijs is in het mbo nu eigenlijk alleen mogelijk in het kader van burgerschap, maar het hangt sterk af van de individuele invulling van de instelling en de burgerschapsdocent of dit ook lukt. Een helder uitgangspunt hoe we structureel creatieve en culturele ontwikkeling en vorming in het beroepsonderwijs kunnen verankeren en hoe we daarbij de doorlopende leerlijn van CKV op het vmbo naar het mbo toe kunnen garanderen willen we nu echt agenderen.

Wat zou de minister moeten doen?

De vmbo-leerling en de mbo-student die van huis uit dus al minder in aanraking komt met kunst en cultuur, krijgen in ons onderwijssysteem structureel minder financiering voor culturele activiteiten. En dat terwijl het cultureel creatief vermogen een belangrijke kwaliteit is voor jongeren om voorbereid te zijn op de flexibele arbeidsmarkt van de toekomst. Sta je voor een open en inclusieve culturele sector, dan sta je ook voor een gelijke uitgangspositie van onze jongeren. De minister laat de mbo-student in de kou staan en vergroot de kansenongelijkheid als het gaat om cultuuronderwijs.

De Cultuurkaart is een succesvol systeem waarbij OCW, scholen en gemeenten samen met de culturele instellingen investeren in het cultuuronderwijs. Door deze robuuste en duurzame financieringsystematiek ook in het beroepsonderwijs te introduceren, komt die gewenste verbinding tussen onderwijs en cultuur tot stand. Precies zoals Berenschot de minister heeft geadviseerd.

Kunsten '92 roept de minister op om er ondubbelzinnig voor te kiezen om alle mbo-studenten in Nederland, waar ze ook wonen, gelijk te behandelen. Dat betekent dat de minister naast het openstellen van de CmK-regeling voor het beroepsonderwijs, ook investeert in een MBO Card met budget. Zodat het niet uitmaakt waar je woont, en welke opleiding je doet, of je een gelijke uitgangspositie hebt.

De mbo-student verdient het dat dit onderwerp ook echt door de Kamer in een debat wordt besproken, waarbij wat ons betreft in ieder geval de verankering in het curriculum en het behouden van de MBO Card met budget besproken moet worden.

Met vriendelijke groet,

Jan Zoet
Voorzitter

Marianne Versteegh
Algemeen secretaris

Tabel 1**Financiering, korting en informatiemogelijkheid tussen 12 en 18 jaar**

	VMBO	MBO	HAVO	HBO	VWO	WO
13 jaar	CJP cultuurkaart en minimaal 5 euro per leerling		CJP cultuurkaart en minimaal 5 euro per leerling		CJP cultuurkaart en minimaal 5 euro per leerling	
14 jaar						
15 jaar						
16 jaar						
17 jaar		MBO Card zonder budget				
18 jaar				n.v. t.		
Aantal leerlingen	395.000	256.000 in de leeftijd ≤18 jaar	240.000		275.000	

Tabel 2

Onderwijstijd cultuuronderwijs tussen 12 en 18 jaar op schoolniveau

	VNBO	MBO	HAVO	HBO	VWO	WO
13 jaar	3 uur per week*		3 uur per week*		3 uur per week*	
14 jaar	3 uur per week*		3 uur per week*		3 uur per week*	
15 jaar	CKV**: 40 uur		3 uur per week*		3 uur per week*	
16 jaar			CKV**: 120 uur		CKV**: 160 uur	
17 jaar		***				
18 jaar		***		nvt		
Aantal leerlingen	395.000	256.000 in de leeftijd ≤18 jaar	240.000		275.000	

* In de onderbouw van het vo zijn er [richtlijnen](#) voor het geven van cultuuronderwijs voor scholen geformuleerd door SLO.

** Voor CKV (Culturele Kunstzinnige Vorming) zijn er [richtlijnen](#) voor scholen geformuleerd door SLO. Uit onderzoek blijkt in de praktijk dat vmbo'ers gemiddeld maar 36 uur les in ckv krijgen en havisten/vwo'ers respectievelijk 73 en 86 uur. Scholen zijn namelijk vrij om te bepalen hoeveel uur zij aan CKV willen besteden.

*** op het mbo is cultuuronderwijs een mogelijkheid in het kader van burgerschap, maar dit hangt sterk af van de individuele invulling van de instelling en de burgerschapsdocent.